VIIKONVAIHDE

VIIKON ÄLÄHDYS

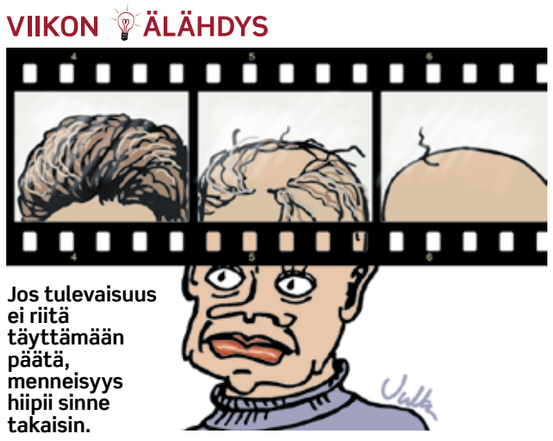

Jos tulevaisuus ei riitä täyttämään päätä, menneisyys hiipii sinne takaisin.

PÄHKINÄ

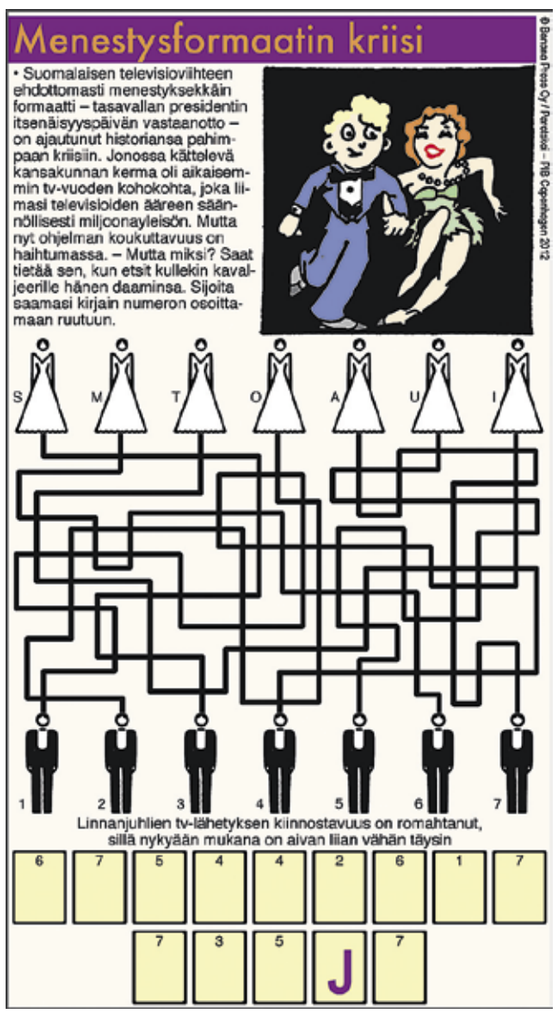

SUDOKU

Taso: Vaikea

	7					2		
5							6	9
	9	4			5		7	8
			5	3				2
		3		1		9		
4				9	6			
1	5		4			7	9	
3	4							6
		9					2	

Sudoku-tehtävän 358 ratkaisu.

7	2	5	6	9	3	8	1	4
6	9	4	5	8	1	3	7	2
1	8	3	7	2	4	5	9	6
4	1	6	8	7	9	2	5	3
5	7	9	4	3	2	6	8	1
8	3	2	1	5	6	7	4	9
3	5	1	2	4	8	9	6	7
9	6	8	3	1	7	4	2	5
2	4	7	9	6	5	1	3	8

Tehtävä numero 359.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

				K	I	L	P	I		P	L	U	S		E	T	Y	K		K	A	N	A
				I	V	A	U	S		A	U	R	A	I	L	U		A	V	O	M	A	A
				L	A	N	N	O	I	T	T	E	I	D	E	N		T	I	L	A	U	S
				O	R	A	A	T		U	T	A	R	E	E	T		A	S	E	T	T	I
				M			T	A	H	T	I		A	A	T	U	T		T	A	I	A	T
U	F	O	T		E	S	P	A		A		S		S			A	U	L	I			L
P	O	R	O	T	T	A	A			A	S	E	E	T	O	N		R	I	T	O	L	A	T
E	S	I	M	E	R	K	I	T		T	E	T	R	A		U	R	O	S		N	A	S	A
A	F	G	A	N	I	S	T	A	N		S		O	V	E	T			Ä	Ä	N	E	T	I
T	O	O	S	A		A	A	S	A		A	T	T	U		I	T	R	A		I	S	I	T
	R			V				A	T	O	M	I		U			U	U	N	I	T			
V	I	I	N	A	K	A	U	P	A	T		K	O	S	K	E	T	U	S		E	M	O	T
E	T	N	A		A	L	U	E		S	I	A	T		A	L	A	T	I		L	A	H	O
L	O	A	T		S	U	L	L	O	A		T	U	L	L	I		T	O	I	L	A	U	S
I	N	T	O		I	S	A	I		T	A	A	S		I	T	K	U	T		A	S	T	I

Kenian maatalous pyörii pitkälti naisvoimalla

Naiset saivat oikeuden periä maata vasta pari vuotta sitten.

SATU LEHTONEN

Tabitha Kiambin tilalla kaikki teenpoimijat ovat naisia.

GITHONGO, KENIA (MT)
Kenialaisten pikkukylien läpi ajaessa ensimmäisenä pistää silmään miesten valtava määrä. Heitä notkuu teiden varsilla, kauppojen edustoilla, markkinapaikoilla.

Joutilaiden ihmisten määrän ymmärtää, kun tietää, että maan virallinen työttömyysaste on 40 prosenttia. Todellinen työttömyys on luultavasti sitäkin suurempi.

Mutta miksi tienvarsilla ei näy naisia?

Koska naiset tekevät töitä kotona, viljelyksillä ja karjasuojassa, tuottajajärjestö Kenfapissa työskentelevä **Judith Libaisi** vastaa.

”Nainen tekee työt, mies tapaa kavereitaan kaupungilla. Kun maitotili tulee, mies kuittaa sen.”

Rahat eivät välttämättä mene sinne, mihin ne kipeimmin tarvittaisiin, eli ruokaan ja lasten koulukuluihin.

Kun saman kuvauksen kuulee myös monelta paikalliselta mieheltä, siihen on pakko uskoa. Esimerkkinä konsultti **Maisha Muthokan** luonnehdinta: ”Nainen tekee 90 prosenttia töistä ja mies ottaa sata prosenttia tuloista.”

Nainen voi nyt periä maata

Naiset eivät aiemmin saaneet periä maatiloja, mutta Kenian uusi perustuslaki muutti asian vuonna 2010, osuustoimintaministeriössä työskentelevä **Mary Mungai** kertoo.

”Käytännössä tämä kuitenkaan harvoin toteutuu.”

Ministeriö kannustaa osuuskuntia muuttamaan maksukäytäntöjään naisten aseman kohentamiseksi. Pankkitilin, jolle maito- tai muu tilitys maksetaan, pitäisi olla molempien puolisoiden nimissä.

Jotkut osuuskunnat maksavat tietyn osan tilityksestä naisen nimiin.

Äidin ja tytärten yritys

Tabitha Kiambi on yksi Kenian maaseudun yritteliäistä naisista. Hän viljelee teetä Githongon alueella.

Kiambi jäi eläkkeelle kemian opettajan virastaan 1991. Teen tuotannon hän aloitti jo paljon ennen sitä.

Tabitha Kiambin ja hänen tytärtensä viljelmillä tuotetaan yhteensä noin 6 000 kiloa teenlehtiä kuukaudessa.

Perheellä oli myös kauppa, jota Kiambin mies aikanaan piti. Nyt Kiambi on leski.

Teepensaita on noin 17 000 yhteensä viidellä eekkerillä eli kahdella hehtaarilla. Osan niistä Kiambi on siirtänyt kahden tyttärensä nimiin.

Viljelmän vanhimmat pensaat on istutettu 1960-luvun alussa. Silloin pensaita lisättiin siemenestä, ja laatu oli epätasainen, Kiambi kertoo. Nykyään käytössä ovat kasvullisesti lisättävät taimet, joiden sato ja laatu ovat tasaiset.

MAATALOUTTA MAAILMALTA

Ilmastonmuutos aiheuttaa huolta. Sadekaudet eivät enää aina tule ajallaan, ja viime vuonna halla vioitti lehtiä – sitä ei kukaan muista ennen tapahtuneen.

Päiväpalkka pari euroa

Teepensaista poimitaan kerralla vain pari uusinta lehteä. Korjuu vaatii paljon työvoimaa.

Kiambin pelloilla työskentelee tällä hetkellä kuusi poimijaa. Kaikki naisia, koska he ovat ahkerampia ja tarkempia, Kiambi sanoo.

Tuottaja saa lehtikilosta 14 Kenian shillinkiä kilolta.

Poimijoille maksetaan 8 shillinkiä kilolta. Päivässä poimijan koriin kertyy 25–40 kiloa lehtiä, joten päiväpalkaksi tulee 200–320 shillinkiä eli 2–3,2 euroa.

Ei paljon, mutta tekijöitä löytyy. Pari euroa on paljon parempi kuin ei mitään tuloja.

SATU LEHTONEN
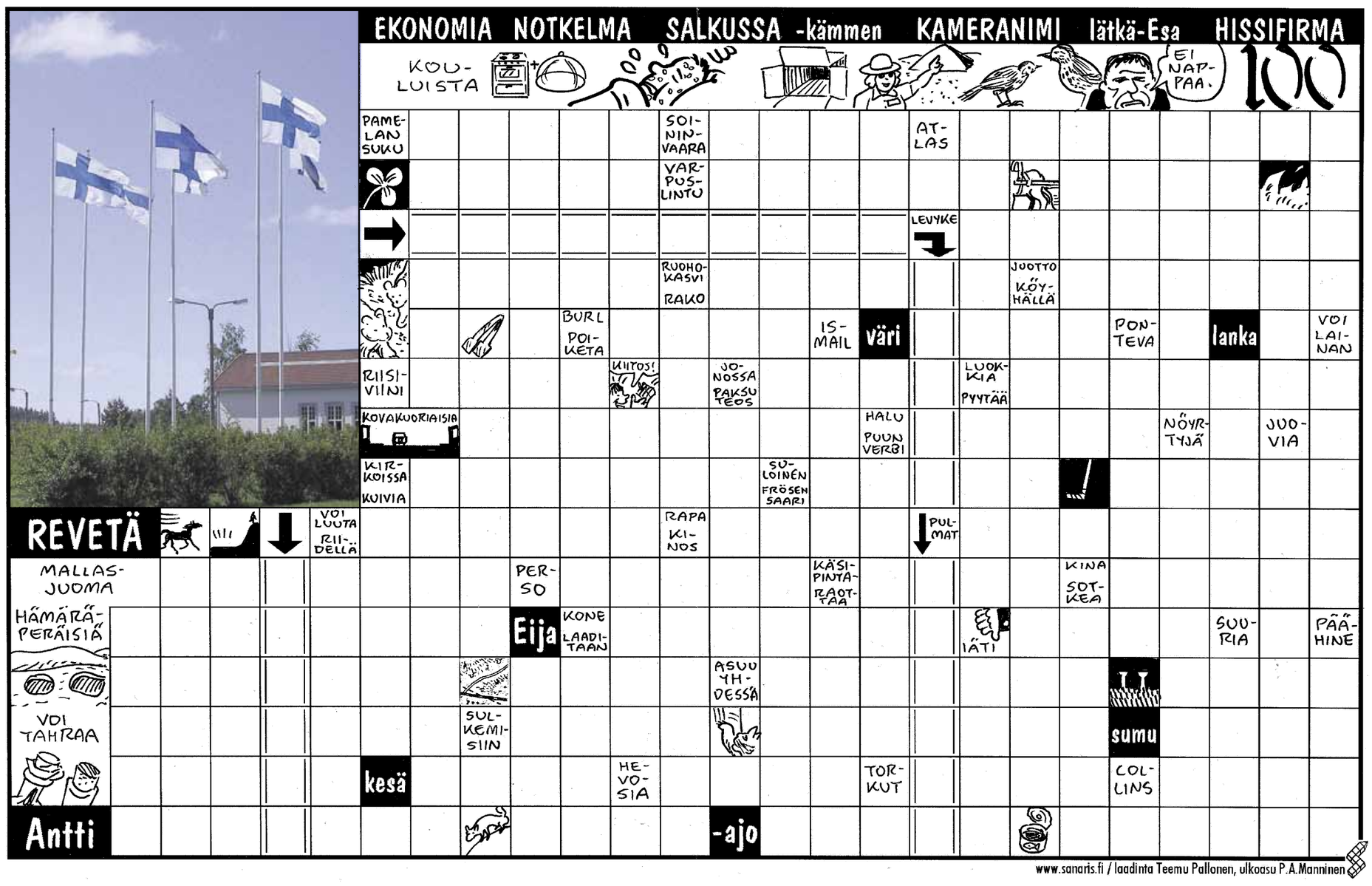
Tämä on viimeinen osa kolmiosaisesta juttusarjasta, joka syntyi kansainvälisen maataloustoimittajajärjestön IFAJ:n ja hollantilaisten viljelijä- ja osuustoimintajärjestöjen perustaman kehitysjärjestö Agriterran matkalla Keniaan. Edelliset osat on julkaistu 16. ja 28.11.